

Datum
2022-10-31
ESV dnr
2022-01200
Handläggare
Thea Palm

Ert datum
2022-07-19
Er beteckning
M2020/02050

Miljödepartementet

Naturvårdsverkets rapport Redovisning av regeringsuppdrag att se över systemet för avgifter för sådan prövning och tillsyn som sker enligt miljöbalken och Statskontorets rapport Redovisning av regeringsuppdrag – Översyn av systemet för prövning och tillsyn som sker enligt miljöbalken

Ekonomistyrningsverket (ESV) besvarar remissen utifrån uppgifterna att utveckla och förvalta den ekonomiska styrningen av den statliga verksamheten. ESV ställer sig positivt till förslaget eftersom det innebär att kopplingen mellan motprestation och avgiftsnivå blir tydligare. ESV vill dock lyfta följande:

Det ekonomiska målet behöver tydliggöras

Förslaget innebär till viss del att det tydliggörs vilka kostnader som avgifterna ska täcka. ESV anser dock att det inte är tydligt vilket eller vilka ekonomiska mål som ska gälla.

ESV noterar att avgifterna hanteras på ett sätt som avviker från hur avgifter med bestämda ekonomiska mål i normalfallet hanteras. Vid bestämda ekonomiska mål, som full kostnadstäckning, ska avgifterna beräknas så att de täcker en bestämd del av verksamhetens kostnader på ett eller några års sikt. En följd av detta blir att tidigare års resultat påverkar kommande års prissättning och att resultaten ackumuleras. ESV har inte kunnat utläsa att hänsyn har tagits till det ingående ackumulerade resultatet i förslaget till avgiftsnivåer.

En förutsättning för bestämda ekonomiska mål är vidare att samtliga kostnader kan identifieras och att de årligen följs upp. Vid obestämda ekonomiska mål finns inte samma krav på att följa upp kostnaderna. Det villkor som länsstyrelserna har haft i det gemensamma regleringsbrevet och som har inneburit att de inte behöver redovisa några kostnader för den avgiftsbelagda verksamhet som behandlas i rapporterna¹ är därmed mer i linje med vad som gäller för obestämda ekonomiska mål.

ESV noterar vidare att avgifterna i förslaget har beräknats utifrån olika principer, där vissa är beräknade utifrån att avgiften ska täcka samtliga kostnader medan andra föreslås sättas lägre än motsvarande full kostnadstäckning. Avgiftsbelagda

¹ Av länsstyrelsernas gemensamma regeringsbrev för 2021 framgår att länsstyrelserna undantas enligt 6 kap 1 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag från att redovisa kostnaderna för avgiftsbelagd verksamhet i vilken intäkterna inte får disponeras. ESV noterar att motsvarande undantag saknas i regleringsbrevet för 2022.

verksamheter med olika ekonomiska mål har olika förutsättningar för styrning, redovisning och uppföljning. ESV anser därför att verksamheter bör delas upp i regleringsbrevet utifrån åtminstone bestämda och obestämda ekonomiska mål.

Eftersom ESV bedömer att det är otydligt vilket ekonomiskt mål som gäller för de olika avgifterna och därmed även hur stor del av kostnaderna som ska täckas av avgifter så kan inte ESV bedöma om de föreslagna avgiftsnivåerna är lämpliga. I det sammanhanget instämmer ESV i vad Statskontoret framför om att ”modellen behöver kombineras med en tydlig instruktion till länsstyrelserna om hur stor kostnadstäckningsgraden bör vara för de olika tillsynsområdena i FAPT.”²

Kostnaderna behöver följas upp

Båda rapporterna innehåller förslag om att avgifterna ska ses över med regelbundenhet. ESV håller med Naturvårdsverket om att detta med fördel kan regleras. ESV vill däremot framföra att när avgiftskonstruktionen förändras och nya avgifter införs är det särskilt viktigt att löpande följa upp verksamheten. Det ger förutsättningar att dimensionera verksamheten och kontinuerligt föreslå förändringar av avgiftsnivåerna vid behov. ESV anser därför att den uppföljning som genomförs av Naturvårdsverket, åtminstone initialt, bör ske årligen.

En förutsättning för att Naturvårdsverkets förslag till nya avgiftsnivåer ska stå i proportion till de kostnader som avgifterna ska täcka är att det underlag som länsstyrelserna lämnar till Naturvårdsverket baseras på en kontinuerlig uppföljning. ESV anser därför att det bör finnas krav på att länsstyrelserna följer upp kostnaderna årligen.

ESV instämmer i medskicket i avsnitt 7.3 i Naturvårdsverkets rapport om att omfördelning mellan länsstyrelserna bör kunna ske om det behövs. En förutsättning för en sådan omfördelning är dock att även kostnaderna följs upp. En fördelning som endast bygger på intäkter kan innebära en snedfördelning om kopplingen mellan intäkter och kostnader är allt för stor.

I detta ärende har avdelningschefen Peter Kvist beslutat. Utredaren Thea Palm har varit föredragande. I beredningen har också enhetschefen Anne Bryne deltagit.

Datum: 2022-10-31

² Statskontoret 2020:23, s. 49

.....
Beslutande
Peter Kvist
Namnförtydligande

.....
Föredragande
Thea Palm
Namnförtydligande

Denna handling har beslutats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.